

Total number of printed pages : 12

29T SANS

2019
SANSKRIT

Full Marks : 100

Pass Marks : 30

Time : Three hours

**The figures in the margin indicate full marks
for the questions.**

Q. No. 1 carries 1 mark each	1×12 = 12
Q. No. 2 carries 4 marks each	4×4 = 16
Q. No. 3 carries 6 marks	6×1 = 6
Q. No. 4 carries 2 marks each	2×3 = 6
Q. No. 5 carries 3 marks	3×1 = 3
Q. No. 6 carries 8 marks	8×1 = 8
Q. No. 7 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 8 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 9 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 10 carries 6 marks	6×1 = 6
Q. No. 11 carries 4 marks	4×1 = 4
Q. No. 12 carries 2 marks	2×1 = 2
Q. No. 13 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 14 carry 1 mark each	1×3 = 3
Q. No. 15 carry 1 mark each	1×4 = 4
Q. No. 16 carries 2 marks each	2×2 = 4
Q. No. 17 carries 10 marks	10×1 = 10
	<hr/>
	Total = 100

Contd.

1. Answer each of the following questions by writing only the actual correct word : 1×12=12

তলৰ প্ৰশ্নবোৰৰ প্ৰত্যেকটোৰ উত্তৰত কেৱল প্ৰকৃত আৰু শুদ্ধ শব্দ লিখা :

- (a) The 'Raghuvamśam' is a Mahākāvya/Khaṇḍakāvya.
(Choose the correct answer)

‘ৰঘুবংশম্’ এখন মহাকাব্য/খণ্ডকাব্য।

(শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা)

- (b) What is the name of the canto XIII of the 'Raghuvamśam' ?

‘ৰঘুবংশম্’ৰ ত্ৰয়োদশ সৰ্গটোৰ নাম কি?

- (c) What is the name of the source book of the 'Śrīmadbhagavadgītā' ?

‘শ্ৰীমদ্ভগৱদ্গীতা’ৰ আধাৰ গ্ৰন্থখনৰ নাম কি?

- (d) Who is referred to as 'ধনञ्जय' ?

‘ধনঞ্জয়’ বুলি কাক বুজোৱা হৈছে?

- (e) How many verses are there in the 'Gītā' ?

‘গীতা’ত সৰ্বমুঠ কিমান শ্লোক আছে?

(f) Who is the author of 'नागानन्दम्' ?

‘नागानन्दम्’ৰ ৰচয়িতা কোন ?

(g) Write an equivalent of the word 'पयोद' in Sanskrit.

‘पयोद’ শব্দটোৰ এটা সংস্কৃত প্ৰতিশব্দ লিখা।

(h) Who was Malayavati ?

মলয়বতী কোন আছিল ?

(i) Fill in the blank :

খালী ঠাই পূৰোৱা :

शास्त्रेच्छाद्यं _____ ।

(j) Who wrote 'Vṛttamañjarī' ?

‘বৃত্তমঞ্জৰী’ কোনে ৰচনা কৰিছিল ?

(k) What is said to be the mouth of Vedāngas ?

কি শাস্ত্ৰক বেদাঙ্গৰ মুখ বুলি কোৱা হয় ?

(l) Write the name of the Sanskrit book written by Dr Mukunda Madhava Sharma.

ড° মুকুন্দ মাধৱ শৰ্মাই ৰচনা কৰা সংস্কৃত গ্ৰন্থখনৰ নাম লিখা।

2. Translate **four** of the following taking **one** from each part :

4×4=16

তলত দিয়া প্ৰতিটো অংশৰ পৰা **এটাকৈ** বাছি মুঠ **চাৰিটা**ৰ অনুবাদ কৰা :

Part I / প্ৰথম অংশ

(a) অথাत्मनः शब्दगुणं गुणज्ञः
पदं विमानेन विगाहमानः ।
रत्नाकरं वीक्ष्य मिथः स जायां
रामाभिधानो हरिरित्युवा च ॥

(b) रसातलादादिभवेन पुंसा
भुवः प्रयोक्तोद्बहनक्रियायाः ।
अस्याच्छमम्भः प्रलयप्रबृद्धं
मुहूर्तवक्त्राभरणं बभूव ॥

Part II / দ্বিতীয় অংশ

(c) अशोच्यानन्वशोचस्त्वं प्रज्ञावादांश्च भाषसे ।
गतासूनगतासूंश्च नानुशोचन्ति पण्डिताः ॥

(d) न जायते म्रियते वा कदाचित्
नायं भूत्वा भविता वा न भूयः ।
अजो नित्यः शाश्वतोऽयं पुराणो
न हन्यते हन्यमाने शरीरे ॥

Part III / तृतीय अश्न

- (e) भो महासत्त्व, किमनेन वृथाप्रयासेन? न खलु शङ्खचूडः शङ्खधवलं शङ्खपालकुलं मलिनीकरिष्यति। अथ ते वयमनुकम्पनीयाः, तदियमस्मद्विपत्तिविक्लवा यथा न परित्यजति जीवितमम्बा, तथाभ्युपायश्चिन्त्यताम्।
- (f) अये। इयमसौ योषित्। (शङ्खचूडं दृष्ट्वा) नूनमनेनाप्यस्याः सुतेन भवितव्यम्, यदर्थमाक्रन्दति। (समन्तादवलोक्य) न खलु पुनः किञ्चिद् भयकारणं पश्यामि। तत् कुतोऽस्य भयं भविष्यतीति किमुपेत्य पृच्छामि?

Part IV / चतुर्थ अश्न

- (g) मध्ययुगस्य प्रारम्भे (नवमशतिकायाम्) कालिकापुराणमिति पुराणं विरचितमासीत्। तस्मात् कालादारभ्य असमराज्ये संस्कृतभाषायाः चिन्ताचर्चा अभवत्। षोडशशतिकायां कामरूपस्य कोचविहार इति स्थाने (अधुना पश्चिमबङ्गे) रत्नमाला-व्याकरणनाम्ना नूतनस्य व्याकरणसम्प्रदायस्योद्भवो जातः।
- (h) षड्विंशत्यधिकोणविंशतिशततमे (१९२६) वर्षे श्रीहट्टनामके स्थाने “असम-संस्कृतवोर्ड” इति एका समितिः असमसर्वकारेण निर्मिता। अस्याः समितेः अधीने बहवः पाठशालाः सन्ति यत्र संस्कृतस्य अध्ययनमध्यापनं च इदानीं यावत् चलिते स्तः।

3. Explain with reference to the context **any one** of the following verses :

1+1+4=6

তলত শ্লোকবোৰৰ যিকোনো এটাৰ প্ৰসঙ্গ সঙ্গতি দৰ্শাই ব্যাখ্যা কৰা :

- (a) পক্ষচ্ছিদা গোত্রभिदात्तगन्धाः

शरण्यमेनं शतशो महीध्राः ।

नृपा इवोपप्लविनः परेभ्यो

धर्मोत्तरं मध्यममाश्रयन्ते ॥

- (b) गुरोयियक्षोः कपिलेन मेध्ये

रसातलं संक्रमिते तुरङ्गे ।

तदर्थभूर्वीमवदारयद्भिः

पूर्वेः किलायं परिबर्धितो नः ।

4. (a) Account for the case ending in 'विमानेन' in 2(a) and 'परेभ्यः' in 3(a).

1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(a) ত থকা 'বিমানেন' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 3(a) ত থকা 'পৰেভ্যঃ' পদ দুটাৰ বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰা।

- (b) Derive 'भाषसे' in 2(c) and 'म्रियते' in 2(d).

1×2=2

প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(c) ত থকা 'ভাষসে' আৰু প্ৰশ্ন সংখ্যা 2(d) ত থকা 'ম্ৰিয়তে' পদ দুটাৰ বৃৎপত্তি নিৰ্ণয় কৰা।

- (c) Name and expound the Samāsas of 'आदिभवेन' in 2(b) and 'गोत्रभिदा' in 3(a). 1×2=2

प्रश्न संख्या 2(b) त थका 'आदिभवेन' आरु प्रश्न संख्या 3(a) त थका 'गोत्रभिदा' पद दुटाब व्यासवाक्यसह समासब नाम लिखा ।

5. Elucidate the idea contained in **any one** of the following : 3

तलब थिकोनो एटाब भाब सम्प्रसाबण कबा :

- (a) देहिनोऽस्मिन् यथा देहे कौमारं यौवनं जरा ।

तथा देहान्तरप्राप्तिर्धीरस्तत्र न मुह्यति ॥

- (b) जातस्य हि ध्रुवो मृत्युध्रुवं जन्म मृतस्य च ।

तस्मादपरिहार्येऽर्थे न त्वं शोचितुमर्हसि ॥

6. (a) Write after 'Śrīmadbhagavadgītā' chapter-II, the nature of Ātman. 6

'श्रीमद्भगवद्गीता'ब द्वितीय अध्याय अनुसर्बि आत्माब स्वरूप वर्णना कबा ।

- (b) Write a short note on **any one** of the following : 2×1=2

तलत दियारोबब थिकोनो एटाब चम्बु टोका लिखा :

श्रीभगवान्, व्यवसायात्मिका बुद्धिः, ब्राह्मीस्थितिः ।

7. Give a description about the ascetic Śarabhangā or Śatakarnī as you find in the 13th canto of the 'Raghuvamśam'. 4

ৰঘুবংশৰ ত্ৰয়োদশ সৰ্গত পোৱা ধৰণে শৰভঙ্গ অথবা শতকৰ্ণী মুনিৰ এটি বৰ্ণনা আগবঢ়োৱা।

8. ক্ৰোধীকরति प्रथमं जातं नित्यमनित्यता। 1+1+2=4

धात्रीव जननी पश्चात्तदा शोकस्य कः क्रमः ॥

Who is the speaker here ? Whom did he say so ? Under what circumstances did the speaker make the above remark ?

উক্ত শ্লোকফালকি কোনে কাক কৈছিল? কি পৰিস্থিতিত বক্তাই উক্ত মন্তব্য কৰিছিল?

9. (सास्त्रम्) पुत्रक, कथं समाश्वसिमि? 1+1+2=4

Who said the above sentence ? Who is addressed as 'पुत्रक'? Why was the speaker shedding tears ?

উক্ত বাক্যশাৰী কোনে কৈছিল? 'পুত্ৰক' বুলি কাক সম্বোধন কৰা হৈছে? বক্তাই কিয় চকুপানী টুকিছিল?

10. Write a note on the contribution of Bhavadēva Bhāgavatī and Manoranjan Shāstri to the field of Sanskrit studies in Assam. 6

অসমৰ সংস্কৃত চৰ্চাৰ ক্ষেত্ৰলৈ ভৱদেৱ ভাগৱতী আৰু মনোৰঞ্জন শাস্ত্ৰীৰ অৱদানৰ বিষয়ে এটি টোকা লিখা।

11. Fill in the blanks : 4

খালী ঠাই পূৰোৱা :

পঠামি _____ বদামি সংস্কৃতং সদা।

_____ সংস্কৃতং সম্যগ্ বন্দে _____ ॥

12. Write the names of two Assamese poetic compositions which have been translated into Sanskrit by Manoranjan Shastri and Bipin Chandra Goswami.

2

মনোৰঞ্জন শাস্ত্ৰী আৰু বিপিনচন্দ্ৰ গোস্বামীয়ে সংস্কৃত ভাষালৈ অনুবাদ কৰা অসমীয়া কবিতা পুথি দুখনৰ নাম লিখা।

13. Explain with examples **any two** of the following : 2×2=4

তলৰ যিকোনো দুটা উদাহৰণেৰে সৈতে ব্যাখ্যা কৰা :

অব্যয়যোগে চ, সহযুক্তেষুপ্রधाने, कालाध्वनोरत्यन्तसंयोगे, तादर्थ्ये चतुर्थी, यतश्चनिर्धारणम्।

14. Choose the correct words for **any three** of the following : 1×3=3

তলৰ যিকোনো তিনিটাৰ শুদ্ধ শব্দ বাছি উলিওৱা :

(a) वर्षासु / वर्षायाम् मयूराः नृत्यन्ति।

(b) भगवतः महिमा अपारः / अपारा।

(c) प्रातः उत्थाय भगवानं / भगवन्तं स्मर।

(d) छात्राः कक्षायां निविशन्ति / निविशन्ते।

(e) मुनिः वने / वनम् उपवसति।

15. Account for case-ending **any four** of the following underlined words :

1×4=4

তলৰ যিকোনো চাৰিটা আঁচটনা পদৰ কাৰক-বিভক্তি নিৰ্ণয় কৰা :

(a) লতা গীতং গায়াতি।

(b) জনা: কাৰ্যালয়ং গচ্ছन्ति।

(c) बालकः शय्याम् अधिशेते।

(d) गजः शुण्डेन काष्ठम् आकर्षति।

(e) मम माता भिक्षुकाय अन्नं ददाति।

(f) वृक्षात् पत्राणि पतन्ति।

16. Name and expound Samāsas of **any two** of the following :

(1+1)×2=4

তলৰ যিকোনো দুটাৰ ব্যাসবাক্যৰ সৈতে সমাসৰ নাম লিখা :

उपनिदि, विद्याहीनः, वृक्षच्छाया, स्थितप्रज्ञः, मातापितरौ।

17. Write an essay (in simple Sanskrit) of **any one** of the following : 10

তলত দিয়া যিকোনো এটাৰ বিষয়ে সৰল সংস্কৃতত বচনা লিখা :

- (a) অসমীয়া সংস্কৃতি:
- (b) বিদ্যাধনং মহাধনম্
- (c) সরস্বতী পূজা
- (d) সংস্কৃতভাষায়া: মহত্বম্
- (e) মহাকবি: কালিদাস:।

————— × —————

